

in.ihned.cz/zahranici

FOTO: VLADIMÍR SKLENÁŘ

Albánský Butrint

Jednou z mála lokalit, které jsou běžně přístupné v jinak dosud turisticky stále neobjevené Albánii, je starověké město Butrint. Místo na jihozápadě země lze navštívit zejména při fakultativních výletech, jež se sem pořádají z nedalekého řeckého ostrova Korfu. Významná lokalita byla na seznam památek UNESCO zařazena roku 1992 a rozšířena ještě o sedm let později.

Strategická poloha

Antický Butrint (Buthrotos) se nachází na poloostrově Ksamil (Heksamil), což znamená „šest milí“. Z východní strany přiléhá k butrintskému jezeru, z jihu ke kanálu Vivar. Poloha je to navýsost strategická, ze stran je místo chráněno vodou i nedalekým horstvem. Butrint fungoval i jako přístav.

Prvně byl zmíněn jako Hekateum v 6. století př. Kr. Staré a architektonicky vyvinuté město mělo již o dvě století později promenádu a chrám. Velký rozmach přišel po roce 168 př. Kr. se založením tzv. Prasaibenské ligy – Butrint se stal metropolí tohoto teritoria s více závislými městy a hrady.

V pramenech se píše o radě svobodných občanů (eklesia), která řešila důležité otázky války a míru, spojení a nových území. Z této doby pochází řada náměstí, divadlo a další chrámy.

Lákadlo pro Římany

Velkým lákadlem byl Butrint pro Římany. Asi v polovině 1. století př. Kr. ztratil Butrint autonomii a stal se kolonií. V roce 44 př. Kr. byl během občanské římské války Caesarovým táborem. Díky tomu zde vznikl tříkilometrový vodovod, zobrazený i na butrintských mincích z doby panování Augusta a Nerona.

V 1. a 2. století n. l. vznikly veřejné lázně, gymnasion, tři monumentální nymphaeony. Butrint se stal také rekreačním místem na pobřeží. Ve 4. století se začaly zdejší budovy zdobit mozaikami. V následujících letech se z města stalo významné křesťanské středisko. Do rukou ostrogótského krále Totily, který roku 551 dobývá nedalekou Sarandu, se město nedostalo a jeho hospodářská moc mu umožnila přežít ranný středověk. Ještě v letech 876 až

935 ho poměrně často zmiňují tehdejší cestovatelé. Po válce mezi Byzancí a Normany koncem 11. století se město dostalo pod epirský despotát, pak znovu pod Byzanc, později pod rod Anjou a nakonec roku 1387 pod nadvládu Benátské republiky. Přesto, že Butrint ztratil na významu, zůstal obávanou a významnou pevností, kterou roku 1797 obsadili Francouzi a o dvacet let později paša Tepelena.

Antika i křesťanství

Z dochovaných staveb vynikají především promenáda, chrámy, lázně, divadlo, baptisterium a basilika. Starověký chrám zasvěcený Eskulapovi je postaven na centrálním místě města a ze skály za ním vyvěrá pramen s prý zázračnými účinky. Divadlo ze 3. stol. př. Kr. má nezvyklý čtvercový půdorys, vešlo se sem 1500 diváků. Přilehlé lázně ze 2. století n. l. měly hlavní zaklenutý sál, mozaiky na podlaze, studené a horké prostory a řadu soch. Gymnasion s čtvercovým dvorem a bazénem sloužilo vyučování tělesné i duševní zdatnosti mládeže.

INFORMACE

Ideálním výchozím místem pro návštěvu Butrintu je nedaleký řecký ostrov Korfu. V přístavu v hlavním městě Korfu (ale i v jednotlivých hotelech) je dostatečná nabídka jednodenních výletů přes mořskou úžinu s hlavním bodem programu Butrint. Z Albánie je možné se do Butrintu dostat z hl. města Tirany nebo z přístavu Durres autobusem do Sarandy a dále nejlépe s taxi. Je to ale dost daleká cesta a i při levném albánském jízdném poněkud únavná. Informace o zemi lze čerpat z průvodce řady Rough Guides Albánie, který vydala letos Jota. Již v roce 1996 vydala brožurku Albánie cestovní kancelář Kudrna Brno. I velvyslanectví Albánie v Praze je schopno vybavit zájemce prospekty.

Významnými křesťanskými památkami v Butrintu jsou velká bazilika a baptisterium. Bazilika tu stála již ve 4. století a dnešní monumentální zbytek stavby je jediný svého druhu, který se ve své výšce a stáří dochoval. Má tři lodě a půdorys písmene T. Baptisterium je dalším cenným dokladem rané křesťanské architektury ze 4. století (přestavěn v 6. stol.) nejen zde, ale v celém Středozeemí. Křtící sál má kruhovou formu se 16 sloupy ve třech kruzích, podlahu zdobily mozaiky se zvířecími a ptačími motivy.

Ticho a klid se dnes rozprostírá nad zbytky starověkého Butrintu. Prohlídka dává celkem jasnou představu o životě a dění v kdysi významném obchodním, náboženském i kulturním středisku oblasti. ●

VLADIMÍR SKLENÁŘ